

ה ר ב נ ו ת ה ר א ש י ת ל י ש ר א ל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארצית

אב התשע"ה

בס"ד

מבחן הסמכה באיסור והיתר

הוראות לנבחן:

- א. יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
- ב. בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- ג. יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- ד. יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.

בהצלחה!

1. מליחת בשר

- א. האם מותר להשהות בשר במלחו אחר פליטת כל צירו, כתוב את שיטות הראשונים ופסק השו"ע בזה.
- ב. בשר שלא נמלח כלל או שנמלח ופלט כל דמו, שמונח יחד עם בשר שנמלח קודם פליטת הדם, מה דין הבשר והאם יש לו תקנה. כתוב ד' שיטות בראשונים והכרעת השו"ע והרמ"א.
- ג. בשר שנגע בנוזל שספק הוא ציר ספק מים, מה דין הבשר, ציין את הטעם. מה הדין במקרה שנגע בציר מעורב עם מעט מים.

2. מליחת עצמות

- א. אילו עצמות ללא בשר צריכות מליחה, האם מותר למולחם עם שאר בשר.
- ב. כיצד ימלח ראש והמוח בתוכו, מה הדין בדיעבד.
- ג. מהי סיבת ההבדל שבין מליחת עצמות למליחת ראש ומוח בתוכו, נמק.

3. דין צליה

- א. ציין את דעות הראשונים בשיעור צלית בשר כדי להכשירו, וכיצד נפסק להלכה.
- ב. האם קודם צליה או אחר צליה יש להדיח הבשר - פרט את השיטות השונות.
- ג. האם ניתן לצלות עוף ממולא בבשר בקר טחון, כשאחד נמלח וזולתו לא נמלח, התייחס לכל האפשרויות.

4. מעשה במערבל ומוט טחינה

- א. עקרת הבית טחנה בטעות לצורך תינוק סיר מרק רותח ובתוכו נתח בשר ע"י מוט טחינה חלבי שיש בו להבי חיתוך ממתכת. מיד כשזכרה שהמוט חלבי פסקה מהטחינה. ועתה נפשה בשאלתה לברר צדדי הדין.
- א. מה דין הבשר ולהבי החיתוך, התייחס למצב שהלהבים בני יומם או כשאינם ב"י או ספק.
- ב. מה דין המרק: האם יש חילוק אם גוף המוט ממתכת או מפלסטיק. מה הדין שלא יודעת כמה נכנס המוט במרק, האם נאמנת לומר לרב עד כאן נכנס המוט במרק.
- ג. מה הדין במקרה שיצקה את המרק והנתח בשר, לכלי שני בשרי וטחנה ע"י מוט שלהביו חלביים, והחלה הטחינה ופסקה.

5. בשר שנפל לחלב

- א. בשר רותח שנפל לתוך סיר שיש בו חלב צונן - קיימ"ל שתתאה גבר ואינו נאסר אלא כדי קליפה, כתוב מדוע לא נאמר שהבשר הרותח ששוקע בקרקעית הסיר הוא התתאה.
- ב. בשר שיש בו בקעים שנפל לחלב צונן עד כמה נאסר הבשר, כתוב דעות הראשונים בזה וכיצד נפסקה ההלכה [ציין בתשובתך מה הדין בבשר צונן או בשר רותח].
- ג. במקרה הנ"ל [של סעיף ב'] אם הבשר שנפל לחלב היה גם מלוח קצת שנאכל מחמת מלחו האם הדין ישתנה.

6. חתיכה נעשית נבילה

[התייחס בתשובתך לחנ"כ בב"ח או בשאר איסורים]

- א. חתיכה שדבוק בה איסור או דג שמונח בתוכו תולעת ונפלו לתבשיל, האם אומרים בזה חנ"כ להצריך ששים כנגד הכל.
- ב. איסור שנפל לחתיכה שמקצתה תוך הרוטב ואח"כ התערבה אותה חתיכה בכל התבשיל, האם נעשית חנ"כ להצריך ששים כנגד כולה.
- ג. האם אומרים חנ"כ במקרים הבאים: 1. תערובת של לח בלח. 2. איסור שנבלע מכח מליח כרותח.

7. ספק בתערובות

- א. איסור דרבנן שנתערב בהיתר מין בשאינו מינו והוא לפנינו, ידוע שיש רוב בתערובת, אך לא ידוע אם יש ס' כנגדו - מה דינה של התערובת, ומדוע.
- ב. איסור דאורייתא שנתערב מין במינו ונשפך ויש רוב כנגד האיסור, אך אין ידוע אם לפני שנשפך היה ס' בתערובת - מה דינה של התערובת, ובמה זה שונה מסעיף א'.
- ג. קטן ששם דם בקדירה רותחת ויש רוב כנגד הדם, אך אין ידוע אם יש ס' בקדירה כנגד הדם - מה דין הקדירה, הסבר מדוע.

8. שמן ודבש בבשר

- איתא במסכת עבודה זרה (ל"ח:) "משחא שליקא מאי, אמר רב ספרא למאי ניוחש, לעירובי מסרי סרי ובישולי גויים נאכל כמות שהוא חי, וגיעולי גויים נותן טעם לפגם".
- א. בפירוש גמרא זו נחלקו רש"י והרמב"ם, מהי מחלוקתם ולמאי נפקא מינה להלכה.
 - ב. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א להלכה בדין בישול שמן ודבש בבשר וכיצד מכריע הש"ך להלכה בזה.
 - ג. כתב הרמ"א שם (בשם הגהות אושרי): בשר או חלב בין הוי לפגם ומותר. האם כוונתו לחלב (בקמץ) או לחלב (בצירה) ולמאי נפקא מינה.

9. תתאה גבר

- א. חתיכת בשר רותחת שהונחה בכלי נקי הבלוע מאיסור בן יומו, מה דינה - פרט.
- ב. עקרת הבית הוציאה מן התנור תבנית רותחת עם עופות והניחה אותה בטעות על השיש שיש בו מעט חלב - מה דינם של העופות והתבנית, ומדוע.
- ג. כתב הרמ"א (סי' ק"ה): "אסור לערות מכלי שיש בו שומן כשר לנר דולק שיש בו חלב - כתוב מהם הטעמים השונים שנאמרו בזה.

10. תערובת איסור והיתר

- א. במקולין של בשר נתערבה חתיכת איסור הראויה להתכבד בשאר חתיכות היתר הראויות להתכבד ונאכלה חתיכה אחת מהן בשוגג - מה דינה של התערובת ומדוע, פרט.
- ב. מה הדין במקרה הנ"ל (בסעיף א') אם נפלה חתיכה אחת מעצמה לים וכיצד ניתן לאכול את הבשר שנישאר.
 1. אדם אחד. 2. שני בני אדם - פרט.
- ג. בס"י ק"ט פסק הרא"ש שניתן לאכול את כל התערובת בבת אחת אם יש רוב כנגד חתיכת האיסור, כיצד פוסק הרא"ש במקרה הנ"ל (בסעיף ב') ומדוע.

11. טבילת כלים

- א. האוחז הכלי בידו בשעת טבילה האם זה מהווה חציצה, פרט מה הדין בידיו רפויות או אדוקות בכלי.
- ב. האם סכין של שחיטה צריכה טבילה, כתוב צדדי ההלכה וכיצד נפסק להלכה.
- ג. השואל כלים שאינם טבולים מחנות לכלי בית לצורך סעודה ואח"כ יחזירם לו, האם צריך לטבול כלים אלו, ומה הדין אם בעל החנות עצמו רוצה להשתמש בהם לצורך סעודה אחת.

12. בישולי עכו"ם

- א. מומר לחלל שבת בפרהסיא, האם דינו כגוי לעניין בישולי עכו"ם ולעניין פת עכו"ם.
- ב. פת של עכו"ם או תבשיל שבישל עכו"ם שהתערב בהיתר, האם צריך ששים לבטלו והאם אומרים חנ"כ בזה.
- ג. כלים שבישל בהם העכו"ם, האם צריך להכשירם, כתוב את שיטות הראשונים ופסק ההלכה בזה.